

## EL LLENGUATGE

## Atributs (II)

No hi ha dubte que si ens cal atribuir una determinada qualitat a algú o a alguna cosa, és avantatjós que la família de mots relacionada amb l'expressió d'aquesta qualitat ens subministri alhora l'adjectiu amb el qual puguem fer frases amb el verb *ésser*, i el substantiu que en permeti amb el verb *tenir*, com en el cas de *graciós* i *gràcia*, o de *influent* i *influència*: *Ésser graciós* i *Tenir gràcia*, *Ésser influent* i *Tenir influència*. Podem, així, triar la que més ens convingui en cada cas; la que més s'ajusti a la idea exacta que volem comunicar o que més s'adigui al context general del discurs. Malgrat tot, però, i encara que l'ús general sol decidir-se pel verb atributiu més l'adjectiu, no deixa d'haver-hi casos en què, tot i existint aquest adjectiu, el seu ús amb el verb *ésser* és pràcticament nul, i hom recorre gairebé exclusivament a les frases formades amb el verb *tenir* més el substantiu. És, per exemple, totalment insòlit de sentir *És molt memoriós*, frase perfectament possible, i és en canvi ben habitual la frase de sentit equivalent *Té molta memòria*.

No sembla, per tant, que hagi de constituir cap obstacle per a l'expressió la inexistència d'un adjectiu que indiqui la possessió d'una determinada qualitat a la qual ens referim designant-la per mitjà d'un substantiu, i si en algun cas, com en el de l'ús de l'adjectiu «exitós», relacionat amb *èxit*, s'ha cregut sentir la necessitat de disposar d'aquesta forma adjectiva, en realitat, el que més aviat s'ha esdevingut és que s'ha obeït dòcilment a una influència estranya (en aquest cas, sembla sud-americana). Efectivament, malgrat que del substantiu *èxit* hauríem pogut obtenir, per un procediment normal de

derivació, l'adjectiu «exitós», aquest mot s'ha introduït en el nostre llenguatge al marge d'aquesta possibilitat: sense la influència a què ens hem referit no n'hauríem sentit la necessitat i confinuaríem dient *Té molt d'èxit*, talment com diem *Té crèdit*, *Té molta memòria*, *Té sentit de l'humor*, *Té iniciativa*, etc., i, com a complement de nom, *Una comèdia d'èxit*, etc. Les qualitats que podem atribuir a algú o a alguna cosa són realment innombrables, sovint designades per mitjà de denominacions compostes o perifràstiques (*sentit comú*, *pa a l'ull*, etc.), i no sempre podem pretendre —ni hi aspira ningú— de disposar de la forma adjectiva adequada amb la qual indicar aquesta atribució.

Albert Jané